

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI PRETHODNOG VREDNOVANJA
NACRTA NACIONALNOG PLANA ZA POTICANJE ULAGANJA
ZA RAZDOBLJE OD 2024. DO 2030. GODINE**

Zagreb, svibanj 2024.

Sadržaj

1. Sažetak.....	3
2. Uvod.....	5
3. Kontekst vrednovanja	7
4. Opis akta strateškog planiranja.....	11
5. Metodološki pristup.....	15
6. Nalazi.....	17
7. Zaključci.....	25
8. Pouke.....	26
9. Preporuke.....	27

1. Sažetak

Postupak prethodnog vrednovanja nacrt Nacionalnog plana za poticanje ulaganja za razdoblje od 2024. do 2030. godine (dalje u tekstu: nacrt Nacionalnog plana) proveo je Tim za prethodno vrednovanje sastavljen od unutarnjih stručnjaka Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja koji nisu sudjelovali u njegovoj izradi.

Tim za vrednovanje analizirao je nacrt Nacionalnog plana vezano uz njegovu usklađenost s pravilima strateškog planiranja, kriterije relevantnosti, unutarnje i vanjske usklađenosti (koherentnosti) te djelotvornosti (efektivnosti), kao i poštivanje načela partnerstva, a u cilju poboljšanja kvalitete njegove izrade.

Prethodnim vrednovanjem se došlo do zaključka da je nacrt Nacionalnog plana izrađen u skladu s pravilima strateškog planiranja i sadrži sve propisane elemente, da su postavljeni posebni ciljevi i mjere relevantni i opravdani, te da odražavaju realne potrebe u području promocije i olakšavanja inozemnih izravnih stranih ulaganja u Republici Hrvatskoj.

Analiza stanja je sveobuhvatna, jasno opisana i potkrijepljena relevantnim statističkim podacima, koji su tijekom postupka vrednovanja ažurirani.

Nacrt Nacionalnog plana u skladu je s ciljevima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine kao krovnog strateškog dokumenta te drugih relevantnih akata strateškog planiranja RH.

Sustav za provedbu Nacionalnog plana je jasno i realno postavljen u odnosu na nadležnosti i provedbene kapacitete svih dionika. Pokazatelji ishoda su relevantni, specifični i jasni te praktični, odnosno mogu biti prikupljeni na vrijeme i s razumnim utroškom resursa.

Kod izrade nacrtta Nacionalnog plana poštovano je načelo partnerstva. Široki sastav Radne skupine za izradu nacrtta Nacionalnog plana (70 članova) omogućio je zastupljenost svih relevantnih dionika koji su uključeni u proces promocije ulaganja u RH (predstavnika državnih tijela, županija, poduzetničkih potpornih institucija, poslovne zajednice) i redovite konzultacije s njima. Nacrt Nacionalnog plana je kontinuirano mijenjan i prilagođavan, na način da su uzeti u obzir i doprinosi članova Radne skupine.

Temeljem postupka prethodnog vrednovanja Tim je donio sljedeće preporuke, od kojih su neke već implementirane tijekom izrade nacrtta Nacionalnog plana:

- Vezano uz statističke podatke koji se koriste u analizi stanja, Tim je preporučio provjeriti njihovu aktualnost i osvježiti recentnim podacima (za 2023. godinu), ukoliko su oni već dostupni (što je u međuvremenu i učinjeno)

- Vezano uz usklađenost s drugim aktima strateškog planiranja RH, Tim je preporučio da se, pored usklađenosti s NRS 2030 u nacrt Nacionalnog plana doda i opis njegove usklađenosti s drugim relevantnim aktima strateškog planiranja (što je u međuvremenu i učinjeno)
- Kako bi konačni tekst nacrta Nacionalnog plana prije pokretanja postupka savjetovanja sa zainteresiranom javnošću bio što kvalitetniji, preporuča se dodatno urediti konačni tekst nacrta Nacionalnog plana (lektorirati tekst, doraditi i vizualno oblikovati).

Tim je preporučio tijekom provedbe Nacionalnog plana:

- Osigurati pravovremeno provođenje postupka vrednovanja tijekom provedbe Nacionalnog plana na adekvatan način sukladno Pravilniku
- Kontinuirano pratiti provođenje Nacionalnog plana od strane nositelja provedbe te posebnu pozornost обратити на praćenje zadanih pokazatelja i poštovanje zadanih rokova
- S obzirom na velik broj dionika previdenih u provedbi Nacionalnog plana, posebnu pozornost posvetiti njihovom redovitom informirajući i konzultirajući te dobroj koordinaciji u realizaciji aktivnosti i mjera iz Nacionalnog plana
- Kontinuirano pratiti trendove vezane uz inozemna izravna ulaganja u svijetu i RH te обратити pozornost na eventualne nove prilike i aktivnosti koje bi se mogle provoditi u okviru Nacionalnog plana, s ciljem što učinkovitije realizacije zadanih mjera i postavljenih ciljeva
- Pravovremeno započeti s izradom Akcijskog plana za sljedeće razdoblje važenje Nacionalnog plana (2027.-2030.), uzimajući u obzir rezultate provedbe prvog Akcijskog plana, kao i aktualne trendove, te prema potrebi revidirati postojeće aktivnosti.

Što se tiče samog procesa izrade strateškog akta, ključne pouke su da je prilikom izrade akta strateškog planiranja potrebno kontinuirano pratiti i ažurirati statističke podatke i analize svjetskih, regionalnih i nacionalnih trendova te sukladno tome i prilagoditi ključna područja intervencija i posebne ciljeve, zatim, omogućiti kontinuirano konzultiranje s različitim zainteresiranim stranama kako bi se razumjela njihova stajalište i brige te da je pri tome korisno i analizirati primjere najboljih praksi u oblikovanju predmetne politike drugih zemalja.

Također, ključna pouka postupka vrednovanja je da se svrha vrednovanja i najbolji rezultati mogu postići jedino u uvjetima redovite i neposredne suradnje i komunikacije s nositeljem izrade Nacionalnog plana, a koja je prilikom vrednovanja Nacionalnog plana uzorno ostvarena.

2. Uvod

Vrednovanje tijekom izrade (prethodno vrednovanje) nacrta Nacionalnog plana za poticanje ulaganja za razdoblje od 2024. do 2030. godine provedeno je u skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN123/17, 151/22, dalje u tekstu: Zakon), Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 27/23, dalje u tekstu: Uredba) i Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 44/23, dalje u tekstu: Pravilnik).

Prethodnim vrednovanjem osigurava se usklađenost izrade nacrta akata strateškog planiranja s navedenim propisima, načelima i metodologijom sustava strateškog planiranja, relevantnost prijedloga nacrta akata strateškog planiranja te odabir primjerenih pokazatelja uspješnosti koji omogućuju praćenje provedbe, izvješćivanje i daljnje vrednovanje akata strateškog planiranja.

Prethodno vrednovanje pomaže tijelu nadležnom za izradu akta strateškog planiranja da tijekom same izrade dokumenta utvrdi nedostatke i izvrši potrebne izmjene, uz suradnju između nositelja izrade akta, članova radne skupine za izradu akta i tima za vrednovanje, a preporuke vrednovanja integriraju se u nacrte akata strateškog planiranja prije pokretanja postupka savjetovanja sa zainteresiranim javnošću.

Prethodno vrednovanje nacrta Nacionalnog plana provedeno je u skladu s Godišnjim planom vrednovanja akata strateškog planiranja Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja za 2024. godinu u razdoblju od veljače do travnja 2024. godine, a pokrenuto je temeljem Odluke o početku postupka prethodnog vrednovanja Nacionalnog plana za poticanje ulaganja za razdoblje od 2024. do 2030. od 24. siječnja 2024. godine.

Sukladno Odluci od 16. veljače 2024. godine, postupak prethodnog vrednovanja nacrta Nacionalnog plana proveo je Tim za prethodno vrednovanje Nacionalnog plana za poticanje ulaganja za razdoblje od 2024. do 2030. godine (dalje u tekstu: Tim), sastavljen od unutarnjih stručnjaka Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, koji nisu sudjelovali u njegovoj izradi:

1. Lana Vukovarac, voditeljica Odjela za post-investicijsku podršku
2. Branka Bedek Vitanović, voditeljica Odjela za poduzetničke potporne institucije

Tim za vrednovanje analizirao je nacrt Nacionalnog plana vezano uz njegovu usklađenost s pravilima strateškog planiranja, kriterije relevantnosti, unutarnje i vanjske usklađenosti (koherencnosti) te djelotvornosti (efektivnosti), kao i poštivanje načela partnerstva, a u cilju poboljšanja kvalitete njegove izrade. Tijekom postupka vrednovanja Tim je suradivao s nositeljem izrade Nacionalnog plana s ciljem implementiranja preporuka vrednovanja u konačni nacrt

Nacionalnog plana.

Prvo izlaganje Tim je održao je na prvoj sjednici Odbora za prethodno vrednovanje Nacionalnog plana za poticanje ulaganja za razdoblje od 2024. do 2030. godine (dalje u tekstu: Odbor) održanoj 8.3.2024. godine, kada je podnio početno izvješće u kojem se osvrnuo na kontekst i značenje Nacionalnog plana, strukturu i rad Stručne radne skupine za izradu Nacionalnog plana za poticanje ulaganja za razdoblje od 2024. do 2030. godine (dalje u tekstu: Radna skupina) te predložio kriterije vrednovanja, pitanja za vrednovanje, metodologiju prikupljanja i analize te izvore podataka, kao i plan rada Tima.

Slijedom prve sjednice, Tim je nastavio s radom na prikupljanju i analizi podataka te donošenju privremenih zaključaka vrednovanja, sukladno postavljenim kriterijima i evaluacijskim pitanjima, o čemu je izvjestio Odbor na drugoj sjednici održanoj 8.4.2024.

Treće i završno izlaganje Tim je podnio na sjednici Odbora održanoj 3.5.2024., kada je prezentiran nacrt ovog izvješća o provedbi postupka vrednovanja, sa zaključcima i preporukama.

Cilj ovog izvješća je prezentirati rezultate postupka prethodnog vrednovanja nacrtta Nacionalnog plana te sukladno nalazima vrednovanja dati zaključke i preporuke za njegovo poboljšanje, prije pokretanja procedure savjetovanja sa zainteresiranom javnošću.

Struktura izvješća o prethodnom vrednovanju obuhvaća sljedeća poglavila:

- Sažetak - sadrži informacije o najvažnijim rezultatima vrednovanja, zaključke i preporuke
- Uvod – obuhvaća kratak opis postupka vrednovanja (sastav tima za vrednovanje, opis posla, obuhvat i svrha postupka vrednovanja) te strukturu izvješća
- Kontekst vrednovanja - sadrži informacije o stanju u području javne politike na koji se dokument odnosi tj. promocije stranih ulaganja u RH, s opisom razvojnih potreba i potencijala, kao i informacije o povezanosti s drugim aktima strateškog planiranja više ili jednake hijerarhijske razine
- Opis akta strateškog planiranja - sadrži kratak opis društvenih i gospodarskih potreba i ciljnih skupina na koje je usmjerena provedba Nacionalnog plana, prikaz ključnih dionika uključenih u njegovu provedbu, prikaz intervencijske logike, ciljeva i pokazatelja uspješnosti te financijski okvir s prikazom financijskih prepostavki za provedbu Nacionalnog plana
- Metodološki pristup - obuhvaća informacije o ključnim pojmovima, kriterijima vrednovanja i evaluacijskim pitanjima, metodama i tehnikama korištenim tijekom provedbe postupka vrednovanja, kao i informacije o upotrijebljenim izvorima podataka
- Nalazi - sadrže prikaz odgovora na prethodno definirana evaluacijska pitanja, odnosno podatke koji služe kao dokazi relevantni za odgovor na evaluacijska pitanja, analizu i interpretaciju odgovora na evaluacijska pitanja te nalaze o primjerenosti odabira pokazatelja uspješnosti
- Zaključci – sadrži ocjenu uspješnosti postupka izrade nacrtta Nacionalnog plana, s osvrtom na pokazatelje uspješnosti, kao i područja u kojima je utvrđen prostor za

poboljšanje kvalitete sadržaja i upravljanja provedbom Nacionalnog plana

- Pouke postupka vrednovanja (*lessons learned*) - opći zaključci koji bi mogli imati potencijal za širu primjenu i uporabu tijekom izrade ili provedbe akata strateškog planiranja, odnosno oblikovanja i provedbe javnih politika,
- Preporuke za poboljšanje kvalitete sadržaja, upravljanja provedbom akta te dalnjih procesa strateškog planiranja

3. Kontekst vrednovanja

Kako se navodi u uvodnom dijelu nacrtu Nacionalnog plana, inozemna izravna ulaganja, zajedno s javnim i ostalim privatnim ulaganjima, predstavljaju izuzetno važan faktor u gospodarskom rastu i razvoju zemlje - osim što osiguravaju izvor financiranja, inozemna izravna ulaganja mogu podržati održivi razvoj u zemlji domaćinu pridonoseći diversifikaciji i dekarbonizaciji gospodarstva, prijenosu tehnologija i znanja, razvoju baze vještina zemlje domaćina, povećanju produktivnosti i uspostavljanju veza s lokalnim poduzetnicima koje im pomažu u pristupu novim tržištima i integraciji u globalne lancе vrijednosti.

Poduzeća u stranom vlasništvu predstavljaju samo 5% aktivnih gospodarskih subjekata u Hrvatskoj, ali su gotovo dvostruko produktivnija od domaćih poduzeća i doprinose s oko 30 posto ukupne dodane vrijednosti, 45 posto izvoza i 60 posto privatnih izdataka za istraživanje i razvoj.

Osim pozitivnih učinaka na produktivnost, inovacije i izvoz, inozemna izravna ulaganja ključna su za otvaranje radnih mesta, te podupiru prijelaz na gospodarstvo s niskim udjelom ugljika u Hrvatskoj.

Uzimajući u obzir navedeno, neupitna je važnost inozemnih izravnih ulaganja u gospodarstvu svake zemlje, pa tako i Hrvatske.

Uzimajući u obzir navedeno, kao i činjenicu da Republika Hrvatska do sada nije imala strateški dokument koji bi se bavio poticanjem ulaganja općenito, od iznimne je važnosti usmjeriti napore u izgradnju okvira potrebnog za promicanje i olakšavanje novih ulaganja koji će istaknuti Republiku Hrvatsku od u odnosu na konkureniju te omogućiti privlačenje kvalitetnih izravnih ulaganja koja će svojom realizacijom imati pozitivne učinke na gospodarski razvoj zemlje.

Samo primjenom sveobuhvatnog pristupa koji se bavi regulatornim, proceduralnim i institucionalnim preprekama, pozicioniranjem Republike Hrvatske na međunarodnom tržištu kao poželjne investicijske destinacije te uspostavom sustava koji utječe na sve dijelove ciklusa ulaganja, može se uspostaviti konkurentno investicijsko okruženje koje je povoljno za privlačenje, zadržavanje i širenje održivih izravnih stranih ulaganja. Također, pružanjem ulagačima transparentnog, predvidljivog i učinkovitog regulatornog i administrativnog okvira za ulaganja, osigurat će se maksimiziranje koristi od ulaganja.

Temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske od 15. lipnja 2023. godine, nositelj izrade Nacionalnog plana, sukladno djelokrugu aktivnosti, je Ministarstvo gospodarstva i održivog

razvoja, odnosno njegova Uprava za internacionalizaciju. Uz nacrt Nacionalnog plana izrađen je i nacrt Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za poticanje ulaganja, za razdoblje 2024.-2026. (dalje u tekstu: Akcijski plan), koji predstavlja dokument za operacionalizaciju i provedbu Nacionalnog plana. Akcijski plan sadrži pregled mjera s pokazateljima rezultata mjera, koji omogućavaju praćenje, uključujući i prikaz aktivnosti za provedbu mjera. Akcijski plan povezuje strateški okvir s troškovima i izvorima financiranja.

Izrada srednjoročnog akta strateškog planiranja potrebna je kako bi se strukturirale javne politike za promicanje i olakšavanje inozemnih izravnih ulaganja u Republici Hrvatskoj, uspostavili mehanizmi koordinacije za nacionalno i regionalno poticanje i olakšavanje ulaganja te utvrstile dodatne mogućnosti za povećanje učinkovitosti izravnih stranih ulaganja na otvaranje novih radnih mesta i ravnomjerniji regionalni razvoj u Republici Hrvatskoj.

Izrada Nacionalnog plana predviđena je u okviru reforme obuhvaćene Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO) pod komponentom C1.1.1. R3 Unaprjeđenje strateškog okvira za promociju privatnih ulaganja.

Ova reformska mjera provodi se u suradnji s Organizacijom za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD), koja je izradila analizu trendova i kvalitete izravnih stranih ulaganja u Hrvatskoj te postojećeg institucionalnog okvira koji se odnosi na promicanje i olakšavanje ulaganja, a koja je poslužila kao analitička podloga za izradu Nacionalnog plana.

Nacionalni plan je usklađen s Nacionalnom razvojnom strategijom RH do 2030. godine (NRS 2030). Ciljevi nacrta Nacionalnog plana dovode se u vezu s NRS 2030 u Uvodu nacrta Nacionalnog plana. Također, srednjoročna vizija razvoja uskladena je s NRS 2030 kojom se naglašava da je „Hrvatska u 2030. godini konkurentna, inovativna i sigurna zemlja prepoznatljivog identiteta i kulture, zemlja očuvanih resursa, kvalitetnih životnih uvjeta i jednakih prilika za sve.“ S tim u vezi, Razvojni smjer 1 Održivo gospodarstvo i društvo ističe da će „Hrvatska ... svoj gospodarski rast i razvoj temeljiti na povećanju produktivnosti u javnom i privatnom sektoru, stvaranju i primjeni znanja te poticanju ulaganja, inovacija i novih tehnologija radi ostvarivanja tehnološki dinamičnog i izvozno orijentiranog gospodarstva“.

Kao što se navodi u Uvodu, NRS 2030 definira razvojne smjerove i provedbu strateških ciljeva i prioritetnih područja javnih politika za sektor gospodarstva, a time i ulaganja, a nacrt Nacionalnog plana obuhvaća sljedeća prioritetna područja odnosno posebne ciljeve,

- Posebni cilj 1. Konkurentno investicijsko okruženje kao potpora održivom razvoju
- Posebni cilj 2. Učinkovit sustav privlačenja privatnih ulaganja
- Posebni cilj 3. Sveobuhvatna podrška privatnim ulagačkim projektima
- Posebni cilj 4. Jačanje regionalne konkurenčnosti privlačenjem prioritetnih privatnih ulaganja,

koji se referiraju na sljedeće razvojne smjerove i strateške ciljeve u NRS 2030:

RAZVOJNI SMJER 1. „ODRŽIVO GOSPODARSTVO I DRUŠTVO“

- Strateški ciljevi:
 - SC 1 Konkurentno i inovativno gospodarstvo (PC1, PC2)
 - SC 2 Obrazovani i zaposleni ljudi (PC1)
 - SC 3 Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom (PC3)
 - SC 4 Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske (PC2, PC4)

RAZVOJNI SMJER 3. „ZELENA I DIGITALNA TRANZICIJA“

- Strateški ciljevi:
 - SC 8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost (PC1, PC2)
 - SC 11 Digitalna tranzicija društva i gospodarstva (PC2, PC3, PC4)

RAZVOJNI SMJER 4. „RAVNOMJERAN REGIONALNI RAZVOJ“

- Strateški ciljevi: SC 13 Jačanje regionalne konkurentnosti (PC 4)

U samom tekstu nacrtta Nacionalnog plana, kod opisa konkretnih mjera, za svaku mjeru precizno je naveden strateški cilj odnosno razvojni smjer NRS 2030 čijem ostvarenju mjera iz nacrtta Nacionalnog plana doprinosi.

Pored NRS 2030, ciljevi i mjere iz Nacionalnog plana usklađeni su i sa sljedećim aktima strateškog planiranja:

Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021.-2026. (dalje u tekstu: NPOO)

Izrada Nacionalnog plana predviđena je u okviru reforme obuhvaćene NPOO pod komponentom C1.1.1. R3 Unaprjeđenje strateškog okvira za promociju privatnih ulaganja.

Programom konkurentnost i kohezija 2021.-2027. (dalje u tekstu: PKK 2021.-2027.)

PKK 2021.-2027. postavlja ciljeve i prioritete za učinkovito korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskog fonda (KF) za razdoblje 2021.-2027. Glavni cilj podržanih intervencija je ojačati gospodarstvo, poduprijeti digitalnu i zelenu tranziciju, digitalizirati javnu upravu, poboljšati povezanost i mobilnost u cijeloj Republici Hrvatskoj i ojačati kvalitetu života stanovništva. Također, ulaganja iz EU fondova doprinijet će uravnoteženom regionalnom razvoju. Pregledom posebnih ciljeva nacrtta Nacionalnog plana, zaključeno je da su usklađeni s PKK 2021.-2027.

Strategijom pametne specijalizacije do 2029. (dalje u tekstu: S3)

S3 je strateški koncept razvijen na razini EU-a u kojem se horizontalnim inovacijskim politikama dodaju vertikalne, sektorski specifične politike kako bi se finansijska sredstva u području istraživanja, razvoja i inovacija usmjerila u područja s najvećim kapacitetima i prilikama za transformaciju i budući rast te tako osigurala konkurentnost gospodarstva i napredak društva.

S3 ima 3 strateška cilja, a to su poboljšanje znanstvene izvrsnosti, premošćivanje jaza između

istraživačkog i poslovnog sektora i povećanje inovacijske učinkovitosti poduzeća.

Posebni cilj 1. Nacionalnog plana, „Konkurentno investicijsko okruženje kao potpora održivom razvoju“ u skladu je sa strateškim ciljevima S3.

Integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planom za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine

Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine predviđa mјere kroz 5 dimenzija energetske unije, a to su dekarbonizacija, energetska učinkovitost, energetska sigurnost, unutarnje energetsko tržište te istraživanje, inovacije i konkurentnost. Uvidom u prioritetna područja za privlačenje izravnih stranih ulaganja kako ih predviđa Plan vidljivo je da se prioritet između ostaloga daje održivim ulaganjima (odnosno ulaganjima koja pridonose održivom gospodarskom rastu, društveno su uključiva i ekološki održiva), ulaganjima koje pridonose klimatskoj neutralnosti i energetskoj tranziciji gospodarstva, što je u skladu s Integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planom.

Nacionalnim planom za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine Nacionalni plan za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. godine do 2027. godine ima za cilj povećati stopu zaposlenosti, podići kvalitetu radnih mјesta i osigurati učinkovitu zaštitu i sigurnost radnika na mjestima rada.

Mjera 1.3 nacrta Nacionalnog plana „Razvoj vještina potrebnih na tržištu rada za investitore“ usklađena je s ciljevima Nacionalnog plana za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. godine do 2027. godine..

Strategijom razvoja održivog turizma do 2030. godine i Nacionalnim planom razvoja održivog turizma do 2027. godine

Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine koji detaljnije definira provedbu strateškog cilja i prioritetnog područja javnih politika za sektor turizma iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine te Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine kao jednu od mјera ima i poticanje ulaganja u smještaj visoke kvalitete. Kroz jačanje strateškog okvira za poticanje ulaganja provedbom mјera iz nacrta Nacionalnog plana pridonijet će se ostvarenju predmetne mјere.

Strategijom digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine

Strategija digitalne Hrvatske predviđa 4 strateška cilja: Strateški cilj 1: Razvijeno i inovativno digitalno gospodarstvo; Strateški cilj 2: Digitalizirana javna uprava; Strateški cilj 3: Razvijene, dostupne i korištene mreže vrlo velikih kapaciteta; i Strateški cilj 4: Razvijene digitalne kompetencije za život i rad u digitalno doba.

Kroz poticanje ulaganja u istraživačko-razvojne i inovacijske ekosustave pridonosi se postizanju Strateškog cilja 1: Razvijeno i inovativno digitalno gospodarstvo.

Nacionalnim planom razvoja javne uprave za razdoblje od 2022. do 2027. godine

Mjere iz nacrtu Nacionalnog plana pridonose jačanju učinkovitosti i kvaliteti javne uprave te daljnjoj optimizaciji i digitalizaciji postupaka, usluga i procesa javne uprave, čime je nacrt Nacionalnog plana usklađen s Nacionalnim planom razvoja javne uprave za razdoblje od 2022. do 2027. godine.

Nacionalnim planom razvoja odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske do 2027. godine

Nacrt Nacionalnog plana predviđa gospodarsku suradnju s HIRH, a što je u skladu s Posebnim ciljem 2 iz Nacionalnog plana razvoja odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske do 2027. godine: Razvijanje povezanosti i odnosa s HIRH-om.

Akcijskim planom za industrijsku tranziciju Sjeverne Hrvatske, Akcijskim planom za industrijsku tranziciju Panonske Hrvatske i Akcijskim planom za industrijsku tranziciju Jadranske Hrvatske

Posebni cilj 4. nacrtu Nacionalnog plana „Jačanje regionalne konkurentnosti privlačenjem prioritetnih privatnih ulaganja“ u skladu je s ciljevima gore navedenih Planova, budući da oni nastoje ojačati konkurentnost regionalnog gospodarstva putem dodatnog ciljanog ulaganja u razvoj prioritetnih sektora i stvaranje regionalnih lanaca vrijednosti.

4. Opis akta strateškog planiranja

Kako se navodi u nacrtu Nacionalnog plana, Vlade koje žele privući inozemna izravna ulaganja moraju stvoriti povoljno poslovno okruženje i kontinuirano poboljšavati investicijski okvir kako bi privatnom sektoru, domaćem i stranom, omogućili djelovanje i širenje. Stvaranju povoljne investicijske klime može doprinijeti širok raspon intervencija, od unapređenja regulatornog okvira do promicanja i olakšavanja ulaganja. Dobar investicijski okvir nije samo ključan za privlačenje inozemnih ulaganja, već i za poboljšanje održivog učinka ulaganja na gospodarstvo domaćina.

Na temelju provedenih analiza te razumijevanja trenutnih trendova inozemnih izravnih ulaganja, identificirane su razvojne potrebe i potencijali za četiri prioritetna područja.

1) Unaprijediti investicijsko okruženje

Stvaranje okruženja koje će potaknuti privlačenje i realizaciju investicijskih projekata od iznimne je važnosti, posebice u globalnom okruženju koje je još uvijek podložno brzim tehnološkim promjenama te političkoj nesigurnosti, a to je moguće samo primjenom sveobuhvatnog pristupa koji se bavi pravnim, regulatornim, proceduralnim i institucionalnim preprekama koje utječu na sve dijelove ciklusa ulaganja. S tim ciljem, Nacionalni plan predviđa mјere kojima će se unaprijediti investicijsko okruženje u svim fazama poslovanja, od poboljšanja poslovnog okruženja za privlačenje ulaganja i jačanja institucionalne učinkovitosti, veće integracije u globalne lance vrijednosti i razvoja vještina, do optimizacije inovacijskog ekosustava i konkurentnih potpora za ulaganja.

2) Razviti učinkovit sustav privlačenja novih ulaganja

Uspješno promicanje ulaganja zahtijeva efikasan institucionalni okvir. Ako je dobro uspostavljen i učinkovito koordiniran, institucionalni okvir može biti uspješan u privlačenju, zadržavanju i širenju ulaganja te doprinijeti postizanju razvojnih ciljeva zemlje. U Hrvatskoj je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja središnje tijelo za privlačenje, promicanje i olakšavanje inozemnih izravnih ulaganja, no brojna druga ministarstva i javna tijela kroz svoje politike i postupanja također imaju važnu ulogu u tom procesu. Iz tog razloga, potrebno je uspostaviti okvir za učinkovitu institucionalnu koordinaciju kako bi se postigla usklađenost, dosljednost i koherentnost politika i procedura u svim fazama promicanja ulaganja, pozicioniranje RH kao konkurentne ulagačke destinacije, te osigurala diversifikacija ulaganja.

3) Osigurati sveobuhvatnu podršku privatnim ulagačkim projektima

Kroz sveobuhvatnu podršku privatnim ulagačkim projektima cilj je olakšati ulagačima osnivanje, poslovanje i proširenje svojih postojećih ulaganja. Kvalitetna sveobuhvatna podrška pridonosi pozitivnom iskustvu investitora, koje utječe na donošenje odluke o dalnjim ulaganjima i veću integraciju u lokalnu ekonomiju. Ključne komponente pružanja podrške odnosno olakšavanja privatnih ulaganja ne uključuju samo alete i usluge koje se pružaju ulagačima kako bi im se pomoglo u kretanju kroz različite propise i postupke prilikom ulaganja već uključuju i politike za poboljšanje transparentnosti, predvidljivosti i učinkovitosti regulatornog okvira za ulaganja, te osiguravanje održive i odgovorne poslovne prakse uz procese koji će ove alete i politike učiniti korisnima i utjecajnim.

4) Jačati regionalnu konkurenčnost privlačenjem prioritetnih privatnih ulaganja

Inozemna izravna ulaganja značajno pridonose održivom razvoju u Republici Hrvatskoj, ali njihov je učinak neujednačen unutar zemlje - ulaganja su koncentrirana u jadranskoj i sjeverozapadnoj regiji, posebice u Gradu Zagrebu, Istri, Primorsko-goranskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji, dok je Istočna Hrvatska privukla manje ulaganja. S druge strane, Panonska Hrvatska jedina je regija u kojoj je proizvodni sektor privukao više od polovice greenfield ulaganja, premda je većina tih ulaganja bila u kapitalno intenzivnim djelatnostima kao što su obnovljivi izvori energije i drvni sektor. Stoga je potrebno usmjeriti napore i u aktivnosti koje će pridonijeti ne samo jačanju imidža Republike Hrvatske kao poželjne investicijske destinacije već i povećanju konkurenčnosti hrvatskih regija/županija na međunarodnom tržištu. Javlja se potreba za ciljanim i koordiniranim aktivnostima koje će hrvatske regije učiniti prepoznatljivim kao ulagačke destinacije i privući ulaganja koja su za tu regiju poželjna.

Svaka od identificiranih razvojnih potreba jasno je preslikana u 4 postavljena posebna cilja. Posebni ciljevi Nacionalnog plana ostvaruju se provedbom mjera koje opisuju područja planiranih intervencija i ključne aktivnosti, čime se osigurava koherentnost čitavog sustava

planiranja javnih politika na nacionalnoj razini. Pokazatelji ishoda utvrđeni su iz biblioteke pokazatelja, te su relevantni, jasni i nedvosmisleni za praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju posebnog cilja.

Posebni cilj 1. Konkurentno investicijsko okruženje kao potpora održivom razvoju

Pokazatelj ishoda 1: Udio administrativnog i troškovnog rasterećenja za građane osiguran provedbom mjera administrativnog rasterećenja

Pokazatelj ishoda 2: Izvoz dobara i usluga (u % BDP-a)

MJERA 1.1. Unaprijediti ulagačku klimu za produktivna, temeljena na znanju, zelena i nisko-ugljična ulaganja

MJERA 1.2. Razvoj poduzetništva kroz jačanje poslovnih partnerstava i uključivanje u globalne lancе vrijednosti

MJERA 1.3. Razvoj vještina potrebnih na tržištu rada za investitore

MJERA 1.4. Poticanje ulaganja u istraživačko-razvojne i inovacijske ekosustave

MJERA 1.5. Razvoj konkurentnog sustava poticaja za ulagačke projekte

Posebni cilj 2. Učinkovit sustav privlačenja privatnih ulaganja

Pokazatelj ishoda 1: Koordinacija između ministarstava (komponenta SGI)

Pokazatelj ishoda 2: Bruto investicije (u % BDP-a)

Pokazatelj ishoda 3: Broj zaposlenih u području "Prerađivačka industrija" (prema NKD-u 2007.)

MJERA 2.1. Razvoj učinkovitog modela/mehanizma suradnje na nacionalnoj razini

MJERA 2.2. Pozicioniranje RH kao konkurentne ulagačke destinacije

MJERA 2.3. Proaktivno privlačenje prioritetnih ulagačkih projekata

MJERA 2.4. Diversifikacija ulaganja u cilju jačanja otpornosti cijelog kupa gospodarstva

Posebni cilj 3. Sveobuhvatna podrška privatnim ulagačkim projektima

Pokazatelj ishoda 1: Udio stanovništva zadovoljan posljednjim iskustvom korištenja javnih usluga

Pokazatelj ishoda 2: Bruto investicije u intelektualnu imovinu

MJERA 3.1. Očuvanje i unaprjeđenje razine usluge za privatne ulagače u prioritetne sektore

MJERA 3.2. Jačanje post-investicijskih usluga

MJERA 3.3. Zagovaranje politika

Posebni cilj 4. Jačanje regionalne konkurentnosti privlačenjem prioritetnih privatnih ulaganja

Pokazatelj ishoda 1: Broj JLS koje imaju indeks razvijenosti ispod 100

MJERA 4.1. Uspostava novog mehanizma koordinacije promocije i podrške investitorima na pod-nacionalnoj razini

MJERA 4.2. Povećati i diversificirati privatna ulaganja kroz unapređenje uvjeta ulaganja

MJERA 4.3. Promocija konkurenčkih prednosti pojedinih regija

U provedbi Nacionalnog plana sudjelovat će svi relevantni dionici. Uz Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja kao glavnog nositelja izrade i realizacije Nacionalnog plana, s obzirom na obuhvat planiranih mjeru, iznimnu važnost pri implementaciji imat će suradnja s ostalim nadležnim tijelima državne uprave, županijama, gradovima, općinama i potpornim institucijama, koje će činiti „Invest Croatia Tim“ na nacionalnoj i podnacionalnoj razini. Uz svaku mjeru Nacionalnog plana, u pripadajućem Akcijskom planu naveden je nositelj mjeru i suradnici u provedbi.

Ciljane skupine odnosno korisnici provedbe javnih politika na koje je usmjerena provedba akta strateškog planiranja su poduzetnici odnosno investitori, kako domaći, tako i strani, koji razmatraju Hrvatsku kao potencijalnu lokaciju za realizaciju investicije, ili su već donijeli odluku o realizaciji investicije u Hrvatskoj, ili su je već realizirali i razmatraju novu. Gledano šire, provedba Nacionalnog plana imat će pozitivne učinke i na lokalne zajednice te na društvo u cjelini.

Financijski plan daje prikaz izvršenja i prepostavki potrebnih sredstava za provedbu posebnih ciljeva za cijelokupno razdoblje provedbe Nacionalnog plana, a poveznica Nacionalnog plana s financijskim planom osigurana je na razini posebnog cilja. Posebni ciljevi utvrđeni u Nacionalnom planu razraditi će se provedbenim mjerama nadležnih tijela državne uprave.

Financijski okvir za provedbu Nacionalnog Plana sadržan je u Državnom proračunu Republike Hrvatske, svim izvorima finansiranja koji se objedinjuju u državnom proračunu i proračunima koji čine dio proračuna opće države, zatim u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO), te fondovima Europske unije u financijskoj perspektivi od 2021. do 2027. godine.

Financijski plan provedbe mera na razini posebnih ciljeva Nacionalnog plana za poticanje ulaganja (tablični prikaz) sadržan je u nacrtu Nacionalnog plana.

5. Metodološki pristup

Prethodno vrednovanje provodilo se temeljem Pravilnika, kojim su propisana načela, kriteriji i standardi provedbe postupka vrednovanja akata strateškog planiranja.

Tim je provodio vrednovanje u kontinuiranoj suradnji s nositeljem izrade Nacionalnog plana s ciljem prikupljanja svih relevantnih informacija potrebnih za provedbu postupka vrednovanja. Nositelj izrade Nacionalnog plana je razmatrao preporuke dobivene tijekom vrednovanja te ih primijenio u svrhu poboljšanja nacrtu dokumenta.

Kao prvi korak, Tim je analizirao samu strukturu i sadržaj nacrtu Nacionalnog plana te provjerio je li načinjen u skladu s pravilima strateškog planiranja - Uputama za izradu Nacionalnih planova i Akcijskih planova za provedbu nacionalnih planova od travnja 2023. godine (dalje u tekstu: Upute), koje se temelje na Zakonu i Uredbi.

Nadalje, prilikom vrednovanja Nacionalnog plana naglasak je stavljen na sljedeće kriterije:

- Relevantnost, kojim se utvrđuje jesu li ciljevi akta strateškog planiranja definirani u skladu s razvojnim potencijalima i potrebama korisnika, postoji li opravdanje za daljnji nastavak provedbe akata strateškog planiranja u odnosu na prvotno utvrđene razvojne potencijale i potrebe korisnika te jesu li ciljevi definirani u skladu sa načelima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem,
- Usklađenost (koherencija), kojim se utvrđuje unutarnja i vanjska usklađenost akata strateškog planiranja. Unutarna usklađenost odnosi se na doprinos provedbi javnih politika i usklađenost s ostalim aktima strateškog planiranja iz djelokruga javnog tijela. Vanjska usklađenost podrazumijeva usklađenost s ciljevima Nacionalne razvojne strategije, ciljevima akata strateškog planiranja drugih javnih tijela te provedbom javnih politika koje su s njima povezane.
- Djelotvornost, kojom se utvrđuje opravdanost izrade i provedbe akata strateškog planiranja u odnosu na ishode i učinke koje provedba akata strateškog planiranja treba postići ili je postigla. Djelotvornost podrazumijeva ostvarivanje utvrđenih ciljeva i provedbu akata strateškog planiranja s minimalnim troškovima, odnosno postizanje najboljih ishoda i učinaka u odnosu na raspoložive resurse.

Sukladno navedenim kriterijima, Tim je postavio sljedeća evaluacijska pitanja:

a) Kriterij relevantnosti

- Je li analiza stanja sveobuhvatna i ukazuje li jasno na ključne razvojne potrebe i potencijale?
- Je li strateški okvir koji predlaže nacrt Nacionalnog plana jasno povezan s identificiranim razvojnim potrebama?

b) Kriterij unutarnje usklađenosti/koherencije

- Jesu li prioriteti i posebni ciljevi postavljeni na logičan način u odnosu na razvojne potrebe i potencijale?
- Jesu li predviđene ciljane vrijednosti realistične u odnosu na raspoložive resurse?

c) Kriterij vanjske usklađenosti/koherenčnosti

- Je li nacrt Nacionalnog plana usklađen s Nacionalnom razvojnom strategijom 2030?
- Je li nacrt Nacionalnog plana usklađen s drugim relevantnim aktima strateškog planiranja?

d) Kriterij djelotvornosti (efektivnosti)

- Jesu li svi ključni dionici uključeni u pripremu nacrta Nacionalnog plana na odgovarajući način?
- Je li sustav za provedbu Nacionalnog plana jasno i realno postavljen u odnosu na nadležnosti i provedbene kapacitete svih dionika?
- Jesu li predviđeni pokazatelji ishoda relevantni, specifični i jasni?
- Jesu li metode praćenja pokazatelja jasne i prihvatljive?

Proces prethodnog vrednovanja uključivao je analizu dokumenta s obzirom na postavljena evaluacijska pitanja. Pri tome su se koristile uobičajene metode koje se primjenjuju kod postupka vrednovanja.

S ciljem provedbe postupka vrednovanja, Tim je koristio kao metode prikupljanja podataka koristio pretežito istraživanje sekundarnih izvora i sintezu nalaza.

Tim se upoznao sa svim relevantnim dokumentima koje mu je dostavio nositelj izrade Nacionalnog plana (tekst nacrta Nacionalnog plana, Akcijskog plana, zapisnici, prezentacije i materijali sa sastanaka Radne skupine, dostava mišljenja i komentara članova Radne skupine, na tekst nacrta Nacionalnog plana). Također, Tim je analizirao dostupne baze podataka i analize koje obuhvaćaju tematiku inozemnih izravnih ulaganja.

Kao metode analize podataka koristile su se kvalitativna analiza, analiza pokazatelja te analiza intervencijske logike, koja se koristila kod analiziranja unutarnje usklađenosti (koherenčnosti) Nacionalnog plana, odnosno strukture Nacionalnog plana sukladno kojoj se provođenjem više aktivnosti ostvaruju mjere, a provođenjem više mera dovodi do ostvarenja posebnog cilja.

Pri tome su se koristili sljedeći izvori podataka:

- nacrt Nacionalnog plana i nacrt Akcijskog plana
- relevantne i dostupne baze podataka, makroekonomske analize i projekcije
- relevantne sektorske analize (OECD i dr.)
- relevantni strateški dokumenti (NRS 2030 i drugi akti strateškog planiranja, detaljnije navedeni u sljedećem poglavljiju i u Prilogu 4).

6. Nalazi

U ovom dijelu izvješća prezentirani su nalazi postupka prethodnog vrednovanja - odgovori na prethodno postavljena pitanja u svrhu evaluacije i poboljšanja nacrta dokumenta.

Kao prvo, Tim je analizirao samu strukturu i sadržaj nacrta Nacionalnog plana te provjerio je li načinjen u skladu sa zakonodavnim okvirom strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, načelima strateškog planiranja, odnosno Uputama, koje se temelje na Zakonu i Uredbi, te došao do zaključka da on ima jasnu i preglednu strukturu te da je izrađen u skladu sa zakonodavnim okvirom strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

Sukladno tome, nacrt Nacionalnog plana sadrži sljedeće elemente:

- viziju razvoja, usklađenu s NRS 2030 i povezanim dugoročnim aktima strateškog planiranja
- analizu stanja i/ili opis razvojnih potreba i potencijala,
- strateške ciljeve iz NRS 2030 ili povezanih hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja s ciljnim vrijednostima pripadajućih pokazatelja učinka,
- opis usklađenosti s NRS 2030, sektorskim i višeektorskim strategijama,
- posebne ciljeve s njihovim opisom,
- popis pokazatelja ishoda (iz biblioteke pokazatelja) s početnim i ciljnim vrijednostima svakog pojedinog pokazatelja za razdoblje važenja akta,
- popis mjera za provedbu posebnih ciljeva s rokovima izvršenja,
- indikativni finansijski okvir s prikazom finansijskih prepostavki za provedbu posebnih ciljeva
- opis primjene načela partnerstva,
- okvira za praćenje i vrednovanje
- pripadajući tablični prikaz Nacionalnog plana.

Nakon toga, Tim je pristupio analizi usklađenosti sa zadanim kriterijima odnosno odgovorima na postavljena evaluacijska pitanja.

a) Kriterij relevantnosti

a.1. Je li analiza stanja sveobuhvatna i ukazuje li jasno na ključne razvojne potrebe i potencijale?

Kod analiziranja ovih pitanja Tim se oslanjao na sam tekst nacrta Nacionalnog plana te istraživanje sekundarnih izvora podataka - relevantnih akata strateškog planiranja te dostupnih makroekonomskih analiza i projekcija.

Analiza stanja izložena je u poglavlju Opis razvojnih potreba i potencijala, u kojem se daje definicija i objašnjava značenje izravnih stranih ulaganja općenito, kretanja inozemnih izravnih ulaganja u svijetu i Europi te kretanja inozemnih izravnih ulaganja u Republici Hrvatskoj, uz opis pozitivnih učinaka izravnih stranih ulaganja na gospodarstvo RH odnosno njegovu produktivnost, inovacije i izvoz, otvaranje radnih mjeseta te prijelaz na zeleno gospodarstvo. Analiza stanja temelji se na nizu statističkih podataka relevantnih izvora, kako domaćih, tako i stranih (UNCTAD, OECD, MMF, Vienna Institute for International Economic Studies i dr.). Analiza je poboljšana s pomoću većeg broja grafičkih, tabličnih i slikovnih prikaza relevantnih podataka, što daje i bolju preglednost.

Uvidom u analizu stanja zaključeno je da se ona može smatrati sveobuhvatnom, da je situacija s izravnim stranim ulaganjima u RH jasno opisana i potkrijepljena relevantnim makroekonomskim podacima te stavljena u globalni kontekst, budući da se u njoj daje i pregled trendova inozemnih izravnih ulaganja u svijetu, kao i usporedba Hrvatske s drugim zemljama („benchmarking“), te da iz analize stanja logično proizlaze razvojne potrebe i potencijali RH kada se govori o izravnim stranim ulaganjima, a to su

- unaprjeđenje investicijskog okruženja,
- razvoj učinkovitog sustava privlačenja novih ulaganja,
- osiguranje sveobuhvatne podrške privatnim ulagačkim projektima, te
- jačanje regionalne konkurentnosti privlačenjem prioritetnih privatnih ulaganja.

Vezano uz statističke podatke koji se koriste u analizi stanja, Tim je, analizirajući tada aktualnu verziju nacrtu Nacionalnog plana, uočio da su korišteni podaci za 2022. godinu te u svom drugom izvješću preporučio provjeriti njihovu aktualnost i osvježiti recentnim podacima (za 2023. godinu), ukoliko su oni već dostupni. Temeljem navedene preporuke, nositelj izrade Nacionalnog plana ažurirao je statističke podatke.

a.2. Je li strateški okvir koji predlaže nacrt Nacionalnog plana jasno povezan s identificiranim razvojnim potrebama?

Što se tiče drugog evaluacijskog pitanja za kriterij važnosti/relevantnosti – Je li strateški okvir jasno povezan s identificiranim potrebama, analizom nacrtu Nacionalnog plana došlo se do zaključka da je svaka od identificiranih razvojnih potreba jasno preslikana u 4 postavljena Posebna cilja.

U nacrtu Nacionalnog plana se navodi, da Vlade koje žele privući inozemna izravna ulaganja moraju stvoriti povoljno poslovno okruženje i kontinuirano poboljšavati investicijski okvir kako bi privatnom sektoru, domaćem i stranom, omogućili djelovanje i širenje. Stvaranju povoljne investicijske klime može doprinijeti širok raspon intervencija, od unapređenja regulatornog okvira do promicanja i olakšavanja ulaganja. Dobar investicijski okvir nije samo ključan za

privlačenje inozemnih ulaganja, već i za poboljšanje održivog učinka ulaganja na gospodarstvo domaćina.

S tim u vezi, a na temelju provedenih analiza te razumijevanja trenutnih trendova inozemnih izravnih ulaganja, identificirane su razvojne potrebe i potencijali za četiri prioritetna područja.

- Unaprijediti investicijsko okruženje
- Razviti učinkovit sustav privlačenja novih ulaganja
- Osigurati sveobuhvatnu podršku privatnim ulagačkim projektima
- Jačati regionalnu konkurentnost privlačenjem prioritetnih privatnih ulaganja

Iz ove 4 razvojne potrebe proizlaze 4 posebna cilja:

- Posebni cilj 1. Konkurentno investicijsko okruženje kao potpora održivom razvoju
- Posebni cilj 2. Učinkovit sustav privlačenja privatnih ulaganja
- Posebni cilj 3. Sveobuhvatna podrška privatnim ulagačkim projektima
- Posebni cilj 4. Jačanje regionalne konkurentnosti privlačenjem prioritetnih privatnih ulaganja

b) Kriterij unutarnje usklađenosti/koherentnosti

b.1. Jesu li prioriteti i posebni ciljevi postavljeni na logičan način u odnosu na razvojne potrebe i potencijale?

Kao što je već rečeno, analizom nacrta Nacionalnog plana se došlo do zaključka da je svaka od identificiranih razvojnih potreba jasno preslikana u 4 postavljena Posebna cilja. Nadalje, analizom interventne logike (aktivnost-mjera-cilj) zaključeno je da nacrt Nacionalnog plana ima jasnu piramidalnu strukturu na tri razine sa širokom bazom u kojoj su aktivnosti grupirane u okviru mjera, a svaka od skupina mjera doprinosi ostvarenju jednoga od 4 posebna cilja.

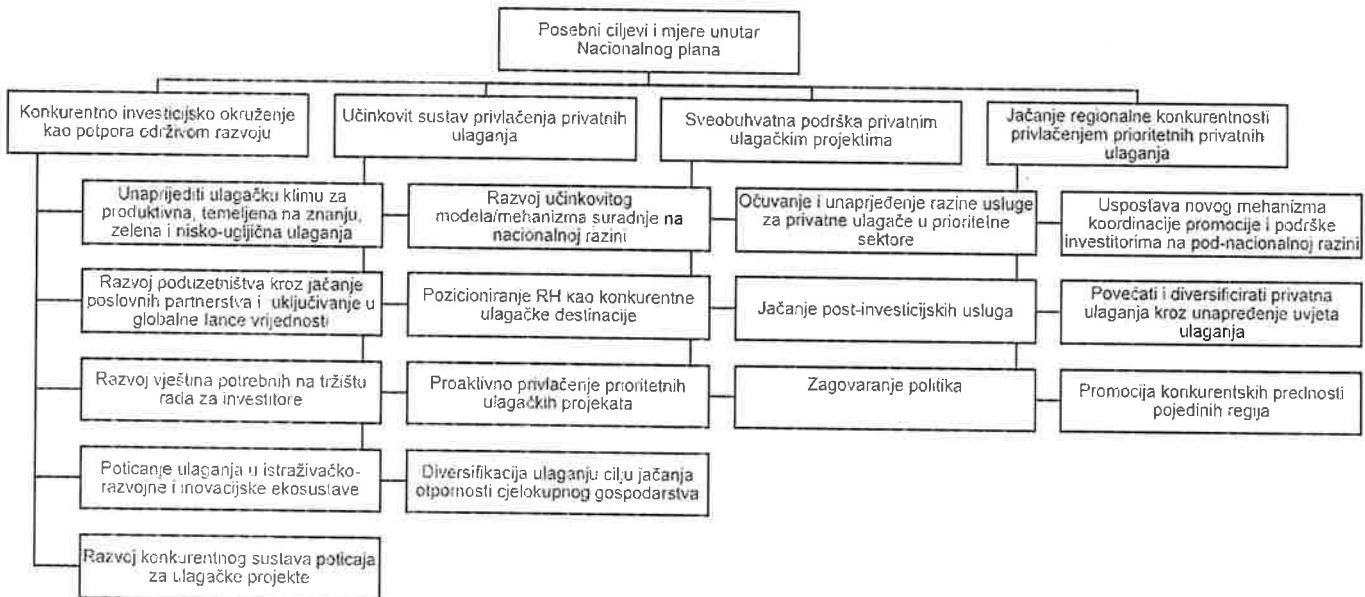
Na primjer, konkretnе aktivnosti:

- razvoj i održavanje internetski stranice namijenjen investitorima
- izrada promotivnih materijala o investicijskim prednostima Hrvatske
- organizacija promotivnih aktivnosti
- izrada komunikacijskih materijala za potrebe MVEP-a i tijela državne uprave

doprinose realizaciji MJERE 2.2. Pozicioniranje RH kao konkurentne ulagačke destinacije, koja pak, zajedno s još 3 mjerom doprinosi realizaciji POSEBNOG CILJA 2: Učinkovit sustav privlačenja privatnih ulaganja.

Tim je došao do zaključka da definirani posebni ciljevi tematski obuhvaćaju sva područja, s obzirom na prepoznate potrebe i uočene izazove, koji su razrađeni u analizi stanja. Planirane

intervencije definirane mjerama i aktivnostima prikladne su za ostvarivanje razvojnih potreba, a time i posebnih ciljeva. Nadalje, u svrhu postizanja posebnih ciljeva definiranih nacrtom Nacionalnog plana, Akcijskim su planom detaljnije razrađene mjere odnosno aktivnosti za ostvarivanje posebnih ciljeva. Pregledan prikaz posebnih ciljeva i pripadajućih mjera nalazi se u nastavku.

b.2. Jesu li predviđene ciljane vrijednosti realistične u odnosu na raspoložive resurse?

Provjerom Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu, vidljivo je da su na aktivnosti A648092 PRIVLAČENJE I PODRŠKA INVESTICIJAMA I IZVOZU osigurana dovoljna sredstva za postizanje ciljnih vrijednosti.

c) Kriterij vanjske usklađenosti/koherencnosti

Što se tiče vanjske usklađenosti, Tim za vrednovanje je proveo analizu usklađenosti s NRS 2030 te drugim relevantnim aktima strateškog planiranja.

c.1. Je li nacrt Nacionalnog plana usklađen s NRS 2030?

Ciljevi nacrta Nacionalnog plana dovode se u vezu s NRS 2030 u Uvodu nacrta Nacionalnog plana. Također, srednjoročna vizija razvoja usklađena je s NRS 2030 kojom se naglašava da je „Hrvatska u 2030. godini konkurentna, inovativna i sigurna zemlja prepoznatljivog identiteta i kulture, zemlja očuvanih resursa, kvalitetnih životnih uvjeta i jednakih prilika za sve.“ S tim u vezi, Razvojni smjer 1 Održivo gospodarstvo i društvo ističe da će „Hrvatska ... svoj gospodarski rast i razvoj temeljiti na povećanju produktivnosti u javnom i privatnom sektoru, stvaranju i primjeni

znanja te poticanju ulaganja, inovacija i novih tehnologija radi ostvarivanja tehnološki dinamičnog i izvozno orijentiranog gospodarstva“.

Kao što se navodi u Uvodu, NRS 2030 pobliže definira razvojne smjerove i provedbu strateških ciljeva i prioritetnih područja javnih politika za sektor gospodarstva, a time i ulaganja, a nacrt Nacionalnog plana obuhvaća sljedeća prioritetna područja odnosno posebne ciljeve,

- Posebni cilj 1. Konkurentno investicijsko okruženje kao potpora održivom razvoju
- Posebni cilj 2. Učinkovit sustav privlačenja privatnih ulaganja
- Posebni cilj 3. Sveobuhvatna podrška privatnim ulagačkim projektima
- Posebni cilj 4. Jačanje regionalne konkurentnosti privlačenjem prioritetnih privatnih ulaganja,

koji se referiraju na sljedeće razvojne smjerove i strateške ciljeve u NRS 2030:

RAZVOJNI SMJER 1. „ODRŽIVO GOSPODARSTVO I DRUŠTVO“

- Strateški ciljevi: SC 1 Konkurentno i inovativno gospodarstvo (PC1, PC2)
SC 2 Obrazovani i zaposleni ljudi (PC1)
SC 3 Učinkovito i djelotvorno pravosude, javna uprava i upravljanje državnom imovinom (PC3)
SC 4 Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske (PC2, PC4)

RAZVOJNI SMJER 3. „ZELENA I DIGITALNA TRANZICIJA“

- Strateški ciljevi: SC 8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost (PC1, PC2)
SC 11 Digitalna tranzicija društva i gospodarstva (PC2, PC3, PC4)

RAZVOJNI SMJER 4. „RAVNOMJERAN REGIONALNI RAZVOJ“

- Strateški ciljevi: SC 13 Jačanje regionalne konkurentnosti (PC 4)

U samom tekstu nacrtu Nacionalnog plana, kod opisa konkretnih mjera, za svaku mjeru precizno je naveden strateški cilj odnosno razvojni smjer NRS 2030 čijem ostvarenju mjera iz nacrtu Nacionalnog plana doprinosi.

Stoga je preliminarni zaključak da je nacrt Nacionalnog plana dobro uskladen s NRS 2030.

c.2. Je li nacrt Nacionalnog plana uskladen s drugim relevantnim aktima strateškog planiranja?

Usklađenost s Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021.-2026. (dalje u tekstu: NPOO) Izrada Nacionalnog plana predviđena je u okviru reforme obuhvaćene NPOO pod komponentom C1.1.1. R3 Unaprjeđenje strateškog okvira za promociju privatnih ulaganja.

Usklađenost s Programom konkurentnost i kohezija 2021.-2027. (dalje u tekstu: PKK 2021.-2027.)

PKK 2021.-2027. postavlja ciljeve i prioritete za učinkovito korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskog fonda (KF) za razdoblje 2021.-2027. Glavni cilj podržanih intervencija je ojačati gospodarstvo, poduprijeti digitalnu i zelenu tranziciju, digitalizirati javnu upravu, poboljšati povezanost i mobilnost u cijeloj Republici Hrvatskoj i ojačati kvalitetu života stanovništva. Također, ulaganja iz EU fondova doprinijet će uravnoteženom regionalnom razvoju. Pregledom posebnih ciljeva nacrta Nacionalnog plana, zaključeno je da su usklađeni s PKK 2021.-2027.

Usklađenost sa Strategijom pametne specijalizacije do 2029. (dalje u tekstu: S3)

S3 je strateški koncept razvijen na razini EU-a u kojem se horizontalnim inovacijskim politikama dodaju vertikalne, sektorski specifične politike kako bi se finansijska sredstva u području istraživanja, razvoja i inovacija usmjerila u područja s najvećim kapacitetima i prilikama za transformaciju i budući rast te tako osigurala konkurentnost gospodarstva i napredak društva.

S3 ima 3 strateška cilja, a to su poboljšanje znanstvene izvrsnosti, premošćivanje jaza između istraživačkog i poslovnog sektora i povećanje inovacijske učinkovitosti poduzeća.

Posebni cilj 1. Nacionalnog plana, „Konkurentno investicijsko okruženje kao potpora održivom razvoju“ u skladu je sa strateškim ciljevima S3.

Usklađenost s Integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planom za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine

Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine predviđa mjere kroz 5 dimenzija energetske unije, a to su dekarbonizacija, energetska učinkovitost, energetska sigurnost, unutarnje energetsko tržište te istraživanje, inovacije i konkurentnost. Uvidom u prioriteta područja za privlačenje izravnih stranih ulaganja kako ih predviđa Plan vidljivo je da se prioritet između ostaloga daje održivim ulaganjima (odnosno ulaganjima koja pridonose održivom gospodarskom rastu, društveno su uključiva i ekološki održiva), ulaganjima koje pridonose klimatskoj neutralnosti i energetskoj tranziciji gospodarstva, što je u skladu s Integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planom.

Usklađenost s Nacionalnim planom za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine

Nacionalni plan za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. godine do 2027. godine ima za cilj povećati stopu zaposlenosti, podići kvalitetu radnih mesta i osigurati učinkovitu zaštitu i sigurnost radnika na mjestima rada.

Mjera 1.3 nacrta Nacionalnog plana „Razvoj vještina potrebnih na tržištu rada za investitore“ usklađena je s ciljevima Nacionalnog plana za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. godine do 2027. godine..

Usklađenost sa Strategijom razvoja održivog turizma do 2030. godine i Nacionalnim planom

razvoja održivog turizma do 2027. godine

Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine koji detaljnije definira provedbu strateškog cilja i prioritetnog područja javnih politika za sektor turizma iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine te Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine kao jednu od mjera ima i poticanje ulaganja u smještaj visoke kvalitete. Kroz jačanje strateškog okvira za poticanje ulaganja provedbom mjera iz nacrtu Nacionalnog plana pridonijet će se ostvarenju predmetne mjere.

Usklađenost sa Strategijom digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine

Strategija digitalne Hrvatske predviđa 4 strateška cilja: Strateški cilj 1: Razvijeno i inovativno digitalno gospodarstvo; Strateški cilj 2: Digitalizirana javna uprava; Strateški cilj 3: Razvijene, dostupne i korištene mreže vrlo velikih kapaciteta; i Strateški cilj 4: Razvijene digitalne kompetencije za život i rad u digitalno doba.

Kroz poticanje ulaganja u istraživačko-razvojne i inovacijske ekosustave pridonosi se postizanju Strateškog cilja 1: Razvijeno i inovativno digitalno gospodarstvo.

Usklađenost s Nacionalnim planom razvoja javne uprave za razdoblje od 2022. do 2027. godine Mjere iz nacrtu Nacionalnog plana pridonose jačanju učinkovitosti i kvaliteti javne uprave te daljnjoj optimizaciji i digitalizaciji postupaka, usluga i procesa javne uprave, čime je nacrt Nacionalnog plana usklađen s Nacionalnim planom razvoja javne uprave za razdoblje od 2022. do 2027. godine.

Usklađenost s Nacionalnim planom razvoja odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske do 2027. godine

Nacrt Nacionalnog plana predviđa gospodarsku suradnju s HIRH, a što je u skladu s Posebnim ciljem 2 iz Nacionalnog planom razvoja odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske do 2027. godine: Razvijanje povezanosti i odnosa s HIRH-om.

Usklađenost s Akcijskim planom za industrijsku tranziciju Sjeverne Hrvatske, Akcijski planom za industrijsku tranziciju Panonske Hrvatske i Akcijskim planom za industrijsku tranziciju Jadranske Hrvatske

Posebni cilj 4. nacrtu Nacionalnog plana „Jačanje regionalne konkurentnosti privlačenjem prioritetnih privatnih ulaganja“ u skladu je s ciljevima gore navedenih Planova, budući da oni nastoje ojačati konkurentnost regionalnog gospodarstva putem dodatnog ciljanog ulaganja u razvoj prioritetnih sektora i stvaranje regionalnih lanaca vrijednosti.

Usporedbom nacrtu Nacionalnog plana s gore navedenim relevantnim strateškim dokumentima Tim je došao do zaključka da su ciljevi i mjere nacrtu Nacionalnog plana usklađeni s ciljevima i mjerama sektorskih strategija i nacionalnih planova. Budući da ta činjenica nije bila navedena u prvoj verziji nacrtu koju je Tim analizirao, Tim je preporučio nositelju izrade da u tekst nacrtu

Nacionalnog plana doda opis njegove usklađenosti s navedenim dokumentima, u dijelu u kojem se opisuje usklađenost s NRS 2030, što je nositelj izrade učinio.

d) Kriterij djelotvornosti (efektivnosti)

d.1. Jesu li svi ključni dionici uključeni u pripremu nacrta Nacionalnog plana na odgovarajući način?

Za izradu Nacionalnog plana zadužena je Radna skupina osnovana Odlukom ministra gospodarstva i održivog razvoja od 15. rujna 2023. godine. Radna skupina sastoji se od 70 članova – predstavnika državnih tijela, svih županija i regionalnih razvojnih agencija te poslovne zajednice.

Sastav Radne skupine:

- Predstavnici/e 11 tijela državne uprave
- Predstavnici/e 1 središnjeg državnog ureda
- Predstavnici 2 agencije/zavoda RH
- Predstavnik razvojne banke i izvozno-kreditne agencije RH
- Predstavnici 21 tijela jedinica regionalne samouprave i Grada Zagreba
- Predstavnici 20 regionalnih poduzetničkih potpornih institucija
- Predstavnici/e 4 stručno-poslovne organizacije/udruge koje se bave pitanjima ulaganja

Od osnivanja 15. rujna 2023., Stručna radna skupina održala je 3 on-line sastanka vezana uz izradu Nacionalnog plana općenito, kao i sastanke vezane uz konkretnе teme (sastanak zainteresiranih članova Stručne radne skupine s predstavnicima OECD-a na temu mjera iz Nacionalnog plana vezanih uz državne potpora (predstavljanje TCTF), prezentacija digitalne platforme zainteresiranim članovima Radne skupine, koja bi omogućila koordinaciju provedbe aktivnosti i mjera iz Nacionalnog plana, sastanak zainteresiranih članova Stručne radne skupine s prof. Riccardom Crescenziem s London School of Economics vezano uz poticanje ulaganja u regionalne lancе vrijednosti 25. siječnja 2024. godine).

Također, treba istaknuti redovite konzultacije s Upravom za investicije OECD-a, čiji su predstavnici izradili analitičku podlogu za izradu ovog Nacionalnog plana. Tijekom izrade Nacionalnog plana, u suradnji s OECD-om organizirane su savjetodavne radionice s dionicima vezane uz NPOO reformu „Unapređenje strateškog okvira za promociju privatnih ulaganja u Republici Hrvatskoj“ (22.5.2022. u Hotelu Dubrovnik i online), na kojima su sudjelovali i imali priliku izraziti svoje mišljenje predstavnici državnih tijela, regionalne samouprave, poslovne zajednice, predstavnici stranih ulagača i znanstvene zajednice. Također, 27. studenoga 2023. godine organizirano je predstavljanje OECD-ove analize i početka izrade Nacionalnog i Akcijskog plana na konferenciji na koju su bili pozvani svi članovi Radne skupine.

Tim je zaključio da je izuzetno široki sastav Radne skupine za izradu nacrta Nacionalnog plana

(70 članova) omogućio zastupljenost svih relevantnih dionika koji su uključeni u proces promocije ulaganja u RH i redovite konzultacije s njima te da su bili uključeni u pripremu na odgovarajući način. Uvidom u komunikaciju nositelja izrade Nacionalnog plana s članovima Radne skupine, vidljivo je da su se svima redovito slali pozivi na sastanke, aktualne verzije teksta nacrta Nacionalnog plana i ostali relevantni materijali te su svi imali priliku iznijeti svoja mišljenja, sugestije i prijedloge, kako kroz sam tijek sastanaka, tako i kroz dostavu putem e-maila, ili kroz individualne kontakte s predstavnicima MINGOR-a kao nositelja izrade nacrta Nacionalnog plana. Stoga se može reći da su dionici uključeni u pripremu nacrta Nacionalnog plana na odgovarajući način, uz primjenu načela partnerstva.

d.2. Je li sustav za provedbu Nacionalnog plana jasno i realno postavljen u odnosu na nadležnosti i provedbene kapacitete svih dionika?

Uz Ministarstvo kao glavnog nositelja izrade i realizacije Nacionalnog plana, s obzirom na obuhvat planiranih mjera, iznimnu važnost pri implementaciji imat će suradnja s ostalim nadležnim tijelima državne uprave, županijama, gradovima, općinama i potpornim institucijama. Uz svaku mjeru u okviru Nacionalnog plana određeni su nositelji koji sudjeluju u njezinoj provedbi pored MINGOR-a, a to su nadležna tijela sukladno njihovom djelokrugu aktivnosti. Svako od tijela koji je uz MINGOR naveden kao nositelj aktivnosti uključeno je u izradu nacrta Nacionalnog plana.

d.3. Jesu li predviđeni pokazatelji ishoda relevantni, specifični i jasni?

Pokazatelji ishoda utvrđeni su iz biblioteke pokazatelja, te su relevantni, jasni i nedvosmisleni za praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju posebnog cilja.

d.4. Jesu li metode praćenja pokazatelja jasne i prihvatljive?

Zadani pokazatelji su nedvosmisleni, usredotočeni na djelovanje, te praktični, odnosno mogu biti prikupljeni na vrijeme i s razumnim utroškom resursa.

7. Zaključci

Temeljem provedenog vrednovanja, uvidom u nacrt Nacionalnog plana, Tim je došao do sljedećih zaključaka.

Nacionalni plan ima jasnou i preglednu strukturu, izrađen je u skladu s načelima strateškog planiranja i sadrži sve propisane elemente. Analiza stanja je sveobuhvatna, jasno opisana i potkrijepljena relevantnim statističkim podacima, koji su tijekom izrade ažurirani na način da koriste posljednje dostupne podatke.

Strateški okvir koji predlaže nacrt Nacionalnog plana jasno je povezan s identificiranim potrebama - svaka od identificiranih razvojnih potreba jasno preslikana u 4 postavljena posebna cilja, a prioriteti i posebni ciljevi postavljeni na logičan način u odnosu na razvojne potrebe i potencijale. Planirane intervencije definirane mjerama odnosno aktivnostima prikladne su za ostvarivanje razvojnih potreba, a time i posebnih ciljeva. Za postizanje ciljanih vrijednosti osigurana su dovoljna sredstva.

Nacrt Nacionalnog plana je dobro uskladen s NRS 2030, kao i drugim relevantnim aktima strateškog planiranja RH. Međutim, u nacrtu Nacionalnog plana nije se navodila povezanost s drugim aktima strateškog planiranja izuzev NRS 2030, što je u međuvremenu promjenjeno.

Dionici su uključeni u pripremu nacrta Nacionalnog plana na odgovarajući način, uz primjenu načela partnerstva. Radna skupina za izradu nacrta nacionalnog plana sastojala se od 70 članova – predstavnika državnih tijela, svih županija i regionalnih razvojnih agencija te poslovne zajednice, koji su na adekvatan način - putem sastanaka, dostave svih relevantnih materijala i uključivanja u sve aktivnosti vezane uz izradu nacrta Nacionalnog plana, bili uključeni u svim fazama izrade te imali priliku iznijeti svoja mišljenja, sugestije i prijedloge. Nacrt Nacionalnog plana je kontinuirano mijenjan i prilagođavan, na način da su uzeti u obzir i doprinosi članova Radne skupine.

Sustav za provedbu Nacionalnog plana je jasno i realno postavljen u odnosu na nadležnosti i provedbene kapacitete svih dionika. U provedbi Nacionalnog plana sudjelovat će svi relevantni dionici. Uz Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja kao glavnog nositelja izrade i realizacije Nacionalnog plana, s obzirom na obuhvat planiranih mjera, iznimnu važnost pri implementaciji imat će suradnja s ostalim nadležnim tijelima državne uprave, županijama, gradovima, općinama i potpornim institucijama.

Pokazatelji ishoda su relevantni, specifični i jasni. Također, zadani pokazatelji su nedvosmisleni, usredotočeni na djelovanje, te praktični, odnosno mogu biti prikupljeni na vrijeme i s razumnim utroškom resursa.

8. Pouke

Prilikom postupka prethodnog vrednovanja ostvarena je uspješna suradnja između Tima i Povjerenstva te nositelja izrade Nacionalnog plana koji je ažurno dostavljao odgovore i pojašnjenja na sve upite Tima te pravovremeno reagirao i implementirao preporuke Tima.

Ključna pouka je svakako da se svrhu vrednovanja i najbolje rezultate vrednovanja može postići jedino u uvjetima redovite i neposredne suradnje i komunikacije s nositeljem izrade Nacionalnog plana, a koja je prilikom vrednovanja Plana uzorno ostvarena. Uz formalnu suradnju na sastancima i pisane reakcije nositelja izrade Nacionalnog plana tijekom procesa komentiranja,

ovo je bilo omogućeno i čestim neformalnim komuniciranjem, te neposrednim rješavanjem pitanja i nejasnoća koje su neminovne tijekom realizacije bilo koje vrste vrednovanja.

Što se tiče samog procesa izrade strateškog akta, ključne pouke su da je prilikom izrade akta strateškog planiranja:

- potrebno kontinuirano pratiti i ažurirati statističke podatke i analize svjetskih, regionalnih i nacionalnih trendova na temelju kojih se temelje zaključci o razvojnim izazovima, potencijalima i smjerovima, a s obzirom da se isti mogu promijeniti te je sukladno tome potrebno i prilagoditi ključna područja intervencija i posebne ciljeve – u konkretnom slučaju radilo se o promjenama u globalnim i nacionalnim trendovima kod greenfield ulaganja te prilagodbi zaključaka o razvojnim izazovima i potencijalima sukladno istim
- potrebno omogućiti kontinuirano konzultiranje s različitim zainteresiranim stranama kako bi se razumjela njihova stajalište i brige – u konkretnom slučaju to se osiguralo kroz širok sastav Radne skupine i organiziranje on-line sastanaka koji su maksimalno olakšali sudjelovanje svih članova Radne skupine i drugih zainteresiranih dionika na istim, on-line anketu članova Radne skupine o određenim intervencijama u Planu i sl.
- korisno analizirati primjere najboljih praksi u oblikovanju predmetne politike drugih zemalja – u konkretnom slučaju konzultiralo se stručnjake OECD-a i LSE-a

9. Preporuke

Uzimajući u obzir nalaze i zaključke vrednovanja, kao i potrebu za što kvalitetnijom i učinkovitijom provedbom Nacionalnog plana, Tim je donio sljedeće preporuke za poboljšanje kvalitete nacrta Nacionalnog plana i upravljanje provedbom akta. Neke od preporuka već su implementirane tijekom izrade Nacionalnog plana.

- Vezano uz statističke podatke koji se koriste u analizi stanja, Tim je preporučio provjeriti njihovu aktualnost i osvježiti recentnim podacima (za 2023. godinu), ukoliko su oni već dostupni (što je u međuvremenu i učinjeno)
- Vezano uz usklađenost s drugim aktima strateškog planiranja RH, Tim je preporučio da se, pored usklađenosti s NRS 2030 u nacrt Nacionalnog plana doda i opis njegove usklađenosti s drugim relevantnim aktima strateškog planiranja (što je u međuvremenu i učinjeno)
- Kako bi konačni tekst nacrta Nacionalnog plana prije pokretanja postupka savjetovanja sa zainteresiranom javnošću bio što kvalitetniji, preporuča se dodatno urediti konačni tekst nacrta Nacionalnog plana (lektorirati tekst, doraditi i vizualno oblikovati).

Tijekom provedbe Nacionalnog plana preporuča se:

- Osigurati pravovremeno provođenje postupka vrednovanja tijekom provedbe Nacionalnog plana na adekvatan način sukladno Pravilniku
- Kontinuirano pratiti provođenje Nacionalnog plana od strane nositelja provedbe te posebnu pozornost обратити на praćenje zadanih pokazatelja i poštovanje zadanih rokova
- S obzirom na velik broj dionika previđenih u provedbi Nacionalnog plana, posebnu pozornost posvetiti njihovom redovitom informiranju i konzultiranju te dobroj koordinaciji u realizaciji aktivnosti i mjera iz Nacionalnog plana
- Kontinuirano pratiti trendove vezane uz inozemna izravna ulaganja u svijetu i RH te обратити pozornost na eventualne nove prilike i aktivnosti koje bi se mogle provoditi u okviru Nacionalnog plana, s ciljem što učinkovitije realizacije zadanih mjera i postavljenih ciljeva
- Pravovremeno započeti s izradom Akcijskog plana za sljedeće razdoblje važenje Nacionalnog plana (2027.-2030.), uzimajući u obzir rezultate provedbe prvog Akcijskog plana, kao i aktualne trendove, te prema potrebi revidirati postojeće aktivnosti.

Tim za vrednovanje:

1. Lana Vukovarac, voditeljica Odjela za post-investicijsku podršku
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

2. Branka Bedek Vitanović, voditeljica Odjela za poduzetničke potporne institucije
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

U Zagrebu, 3. 5.2024.

Prilog 1: Podaci o članovima Tima za vrednovanje

Postupak prethodnog vrednovanja nacrta Nacionalnog plana za poticanje ulaganja za razdoblje od 2024. do 2030. godine proveo je Tim za prethodno vrednovanje sastavljen od unutarnjih stručnjaka Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja koji nisu sudjelovali u njegovoj izradi.

1. Lana Vukovarac, voditeljica Odjela za post-investicijsku podršku
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Lana Vukovarac je diplomirala novinarstvo na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu 2008. godine. Svoj rad u Ministarstvu započela je 2010. godine u Samostalnom odjelu za pripremu i provedbu EU projekata programa IPA - Komponenta I., gdje se bavila koordinacijom i upravljanjem aktivnostima u okviru IPA I programa, sudjelovala je u pripremi programa IPA komponenta I, Prijelaznog instrumenta (TF). Također, sudjelovala je u evaluaciji IPA I projekata, izrađivala godišnje i mjesечne finansijske planove, izradi sektorskih izvještaja o praćenju projekata, izradi registra rizika, izvještavanju sektora za financije i proračun o provedbi projekata i rezervaciji sredstava za plaćanje iz programa IPA I., izradi početne i završne projektne dokumentacije te podnosi izvještaje Voditelju programa i nadležnim institucijama o provedbi projekata te njihovim rezultatima i učincima.

Od 2021. godine je voditeljica Odjela za post-investicijsku podršku Sektora za investicije Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja gdje rukovodi Odjelom, te organizira, koordinira i nadzire izvršenje svih aktivnosti unutar Odjela koji se odnose na pružanje operativne podrške društвima registriranim u Republici Hrvatskoj u širenju poslovanja na domaćem tržištu; organizira i nadzire poslove u vezi pružanja operativne podrške društвima registriranim u Republici Hrvatskoj u novim investicijskim ciklusima tijekom cijelog razdoblja novog investicijskog ciklusa.

2. Branka Bedek Vitanović, voditeljica Odjela za poduzetničke potporne institucije
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Branka Bedek Vitanović je diplomirala je politologiju 2006. godine na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

Rad u Ministarstvu započela je 2009. godine u Upravi za trgovinsku politiku i međunarodnu suradnju gdje obavljala poslove koji se odnose na bilateralnu suradnju s drugim državama. Tijekom daljnog rada u Ministarstvu bavila se poslovima vezanim uz poduzetničku infrastrukturu i provođenjem projekata iz Programa poticanja poduzetništva i obrtниštva (Poduzetnički impuls) počevši od obrade zaprimljenih projektnih prijedloga, njihove evaluacije i konačnog praćenja provedbe odobrenih projekata. Od 2013. godine, uz evaluaciju i provođenje projekata u okviru Poduzetničkog impulsa, prati i rad slobodnih zona te izrađuje godišnja izvješća o poslovanju slobodnih

zona u Republici Hrvatskoj. Angažirana je na evaluaciji projektnih prijedloga koji se odnose na izgradnju poduzetničke infrastrukture, a koji su financirani iz sredstava EU fondova.

Kao voditeljica Odjela za poduzetničke potporne institucije (2020. – 2024.) te voditeljica Odjela za poduzetničke zone (2024.) unutar Uprave za internacionalizaciju, bavi se provedbom Zakona o slobodnim zonama te Zakona o unapređenju poduzetničke infrastrukture. Osim sudjelovanja u izmjenama i dopunama zakonskog okvira za Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture, sudjeluje i na izradi stručnih mišljenja o raspolaganju nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske kada je namjena tih nekretnina povezana s poduzetničkom infrastrukturom, izrađuje godišnja izvješće o poslovanju slobodnih zona te prikuplja i obrađuje podatke iz Jedinstvenog registra poduzetničke infrastrukture.

Prilog 2: Opis i vremenik provedbe postupka vrednovanja

Prethodno vrednovanje nacrta Nacionalnog plana pokrenuto je temeljem Odluke o početku postupka prethodnog vrednovanja Nacionalnog plana za poticanje ulaganja za razdoblje od 2024. do 2030. od 24. siječnja 2024. godine, a provedeno je u razdoblju od veljače do travnja 2024. godine.

Tim se tijekom postupka vrednovanja u navedenom razdoblju, u suradnji s nositeljem izrade nacrta Nacionalnog plana, upoznao s kontekstom izrade Nacionalnog plana i radom Radne skupine. Nakon toga, Tim je analizirao tekst nacrta Nacionalnog plana s obzirom na postavljene kriterije i pitanja za vrednovanje, koristeći sekundarne izvore podataka i uobičajenu metodologiju, kako bi došao do relevantnih zaključaka i preporuka.

Sukladno Pravilniku, Tim tijekom provedbe postupka vrednovanja održao tri izlaganja Odboru za vrednovanje:

- 8. ožujka 2024. - prvo izlaganje

Tijekom prvog izlaganja Tim je podnio početno izvješće u kojem se osvrnuo na kontekst i značenje Nacionalnog plana, strukturu i rad Radne skupine te predložio kriterije vrednovanja, pitanja za vrednovanje, metodologiju vrednovanja i izvore podataka, kao i plan rada Tima.

- 8. travnja 2024. – drugo izlaganje

Tijekom drugog izlaganja Tim je izvjestio o napretku u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima provedbe postupka vrednovanja, temeljem postavljenih kriterija i pitanja za vrednovanje, kao i preporukama nositelju izrade nacrta Nacionalnog plana za njegovo poboljšanje.

- 3. svibnja 2024. - treće izlaganje

Tijekom trećeg izlaganja Tim je izvjestio Odbor o provedenom postupku vrednovanja, izmjenama u tekstu nacrta Nacionalnog plana koje je nositelj izrade implementirao temeljem preporuka Tima, kao i sa strukturom nacrta završnog izvješća o provedbi postupka vrednovanja.

Prilog 3: Metodologija vrednovanja

Prethodno vrednovanje provodilo se temeljem Pravilnika, kojim su propisana načela, kriteriji i standardi provedbe postupka vrednovanja akata strateškog planiranja.

Tim je provodio vrednovanje u kontinuiranoj suradnji s nositeljem izrade Nacionalnog plana s ciljem prikupljanja svih relevantnih informacija potrebnih za provedbu postupka vrednovanja. Nositelj izrade Nacionalnog plana je razmatrao preporuke dobivene tijekom vrednovanja te ih primjenio u svrhu poboljšanja nacrta dokumenta.

Kao prvi korak, Tim je analizirao samu strukturu i sadržaj nacrta Nacionalnog plana te provjerio je li načinjen u skladu s pravilima strateškog planiranja - Uputama za izradu Nacionalnih planova i Akcijskih planova za provedbu nacionalnih planova od travnja 2023. godine (dalje u tekstu: Upute), koje se temelje na Zakonu i Uredbi.

Nadalje, prilikom vrednovanja Nacionalnog plana naglasak je stavljen na kriterije relevantnosti, unutarnje i vanjske usklađenosti (koherencnosti), te djelotvornosti.

Sukladno navedenim kriterijima, Tim je postavio evaluacijska pitanja, a proces prethodnog vrednovanja uključivao je analizu dokumenta s obzirom na postavljena evaluacijska pitanja. Pri tome su se koristile uobičajene metode koje se primjenjuju kod postupka vrednovanja.

Kao metode analize podataka koristile su se kvalitativna analiza, analiza pokazatelja te analiza intervencijske logike, koja se koristila kod analiziranja unutarnje usklađenosti (koherencnosti) Nacionalnog plana, odnosno strukture Nacionalnog plana sukladno kojoj se provođenjem više aktivnosti ostvaruju mjere, a provođenjem više mjera dovodi do ostvarenja posebnog cilja.

Pri tome su se koristili sljedeći izvori podataka:

- nacrt Nacionalnog plana i nacrt Akcijskog plana
- relevantne i dostupne baze podataka, makroekonomске analize i projekcije
- relevantne sektorske analize (OECD i dr.)
- relevantni strateški dokumenti (NRS 2030 i drugi sektorski i višesektorski akti strateškog planiranja, detaljnije navedeni u sljedećem poglavljtu i u Prilogu 4).

Prilog 4: Popis izvora podataka i dokumenata korištenih tijekom vrednovanja

1. Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, NN 123/17, 151/22, <https://www.zakon.hr/z/975/Zakon-o-sustavu-strate%C5%A1kog-planiranja-i-upravljanja-razvojem-Republike-Hrvatske>
2. Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, NN 27/23, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_03_37_622.html
3. Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, NN 44/23, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_04_44_771.html
4. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine, NN 13/21, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html
5. Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026., https://vlada.gov.hr/UserDocsImages/Vijesti/2021/srpanj/29%20srpanja/Plan%20opora_vika%20i%20otpornosti%2C%20srpanj%202021..pdf
6. Program konkurentnosti i kohezija 2021.-2027., <https://strukturnifondovi.hr/program-konkurentnost-i-kohezija-2021-2027/>
7. Strategija pametne specijalizacije do 2029., <https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/slike/Vijesti/2022/S3%20do%202029%20Tekst%20VRH%202023%2012%2013.pdf>
8. Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine, https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/UPRAVA%20ZA%20ENERGETIKU/Strategije.%20planovi%20i%20programi/hr%20necp/Integrirani%20nacionalni%20energetski%20i%20klimatski%20plan%20Republike%20Hrvatske%20%20_final.pdf
9. Nacionalni plan za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine, https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages//Istaknute%20teme/Sustav%20strate%C5%A1kog%20planiranja%20i%20upravljanja%20razvojem%20Republike%20Hrvatske/Dopune//Popis%20va%C5%BEe%C4%87ih%20akata%20strate%C5%A1kog%20planiranja_30_6_2022.pdf
10. Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2023_01_2_18.html
11. Strategija digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_01_2_17.html
12. Nacionalni plan razvoja javne uprave za razdoblje od 2022. do 2027. godine, https://razvoj.gov.hr/UserDocsImages//Istaknute%20teme/Sustav%20strate%C5%A1kog%20planiranja%20i%20upravljanja%20razvojem%20Republike%20Hrvatske/Dopune//Popis%20va%C5%BEe%C4%87ih%20akata%20strate%C5%A1kog%20planiranja_30_6_2022.pdf

13. Nacionalni plan razvoja odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske do 2027. godine,
https://hryatiizvanrh.gov.hr/UserDocs/Images/dokumenti/Nacionalni%20plan%20razvoja%20odnosa%20RH%20s%20HIRH%20do%202027.%20godine_19.7.2022.pdf
14. Akcijskim planovi za industrijsku tranziciju Sjeverne Hrvatske, Panonske Hrvatske i Jadranske Hrvatske, <https://razvoj.gov.hr/industrijska-tranzicija-panonske-sjeverne-i-jadranske-hrvatske/4830>
15. FDI Qualities Review of Croatia: Advancing the Strategic Framework for Investment Promotion and Facilitation <https://www.oecd.org/publications/fdi-qualities-review-of-croatia-79b2345b-en.htm>